

Instytut Pamięci Narodowej - Szczecin

https://szczecin.ipn.gov.pl/pl/9/aktualnosci/96741,Archiwalia-IPN-w-Szczecinie-1-maja-w-1971-r-i-1980-r-w-Szczecinie.html
27.04.2024, 10:10

Archiwalia IPN w Szczecinie - 1 maja w 1971 r. i 1980 r. w Szczecinie

W tym roku będziemy obchodzili 50. rocznicę rewolty Grudnia`70 w Szczecinie. Z tej okazji oraz w związku ze Świętem Pracy warto przypomnieć postać Henryka Toczka i jego czyn podczas pochodu 1 Maja w 1971 r. Pomimo propagandowych wysiłków komunistycznych władz, obchody odbywały się w cieniu krwawych wydarzeń sprzed kilku miesięcy. Podczas oficjalnego pochodu wśród stoczniovców z „Warskiego”, obok flag państwowych przepasanych kirem, pojawiły się transparenty z hasłami nawołującymi do uczczenia pamięci poległych oraz rozliczenia i ukarania winnych zańś grudniowych. Kiedy kolumna znalazła się przed trybuną, na której zgromadzeni byli przedstawiciele komunistycznych władz, Henryk Toczka, którego brat Zygmunt był jedną z ofiar Grudnia`70, w niemym proteście wznosił zaciśniętą pięść w czarnej rękawicy. Za ten odważny, symboliczny akt sprzeciwu spotkały go represje ze strony SB.

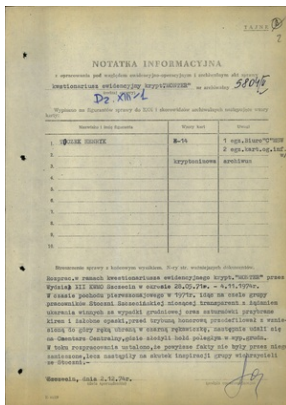
Źródło: AIPN Sz 0011/208.

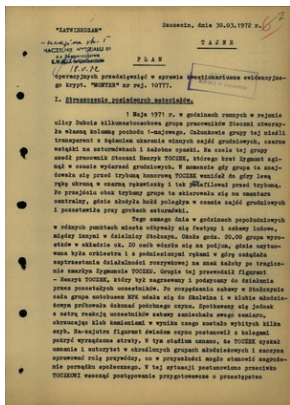
AIPN Sz 0011/208

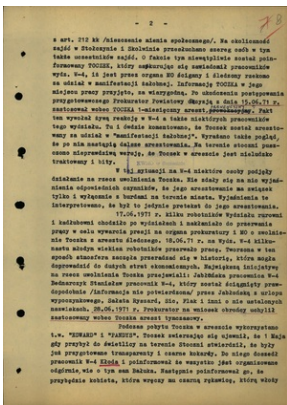
AIPN Sz 0011/208

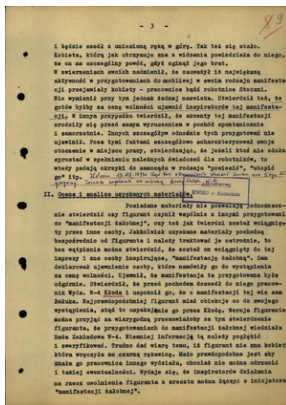
AIPN Sz 0011/208

AIPN Sz 0011/208

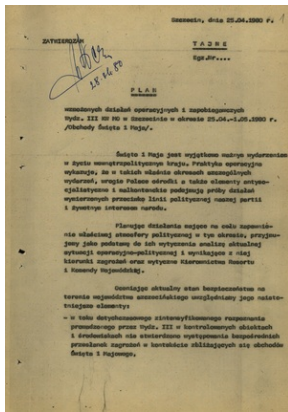
AIPN Sz 0011/208

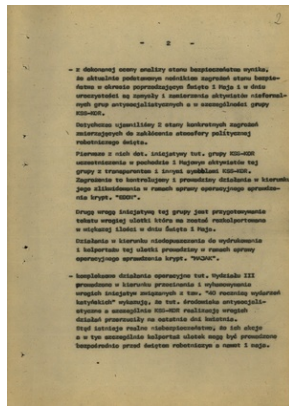
AIPN Sz 0011/208

W okresie PRL obchody 1 Maja miały szczególny wymiar propagandowy dla komunistycznych władz. Święto Pracy pozwalało mobilizować społeczeństwo a obowiązkowy udział w oficjalnych pochodach stanowił akt obywatelskiego posłuszeństwa wobec „przewodniej roli PZPR”. Dochowywano zatem wszelkich starań, aby żadne incydenty nie zakłóciły tego obrazu. Szczególna w tym rola przypadała komunistycznym organom, zwłaszcza MO i SB. W roku 1980 r. szczecińska SB podjęła szerokie działania „zabezpieczające” obchody m.in. przed działaniami ze strony działaczy opozycji spod znaku KSS KOR czy jakimikolwiek inicjatywami odkłamującymi Zbrodnię Katyńską, ze względu na przypadającą wówczas 40. rocznicę rozstrzelania przez Sowieców polskich oficerów.

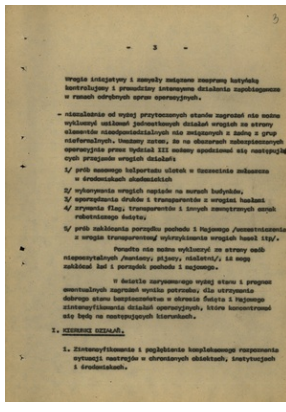
Źródło: AIPN Sz 0012/389

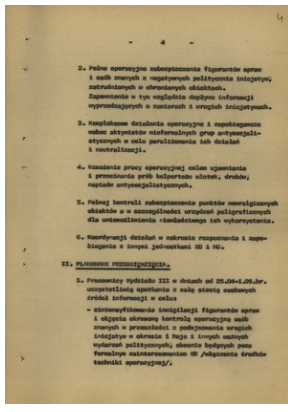
AIPN Sz 0012/389

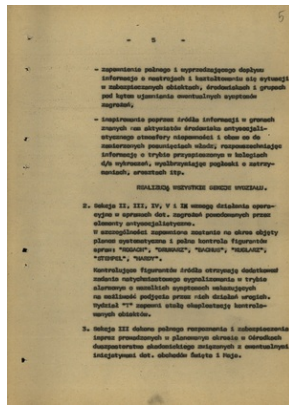
AIPN Sz 0012/389

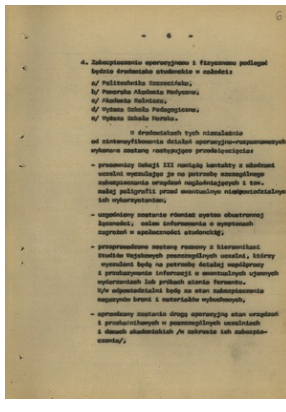
AIPN Sz 0012/389

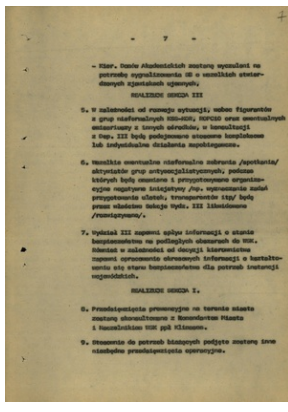
AIPN Sz 0012/389

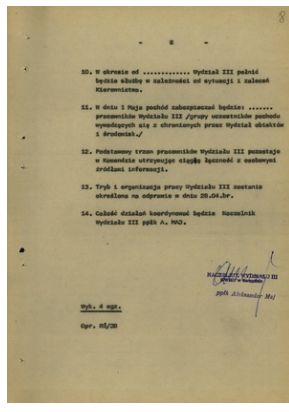
AIPN Sz 0012/389

AIPN Sz 0012/389

AIPN Sz 0012/389

AIPN Sz 0012/389

AIPN Sz 0012/389

AIPN Sz 0012/389

Opracował Tomasz Dźwigał

Naczelnik Oddziałowego Archiwum IPN w Szczecinie